

Ümumi qabiliyyət testi

Ümumi qabiliyyət testinin məqsədi verbal və riyazi təfəkkür bacarıqlarını müvafiq şəkildə qiymətləndirməkdir. O yeni məlumatı anlama və düşünmə, həmçinin, məntiqi müzakirə bacarığını yoxlayır.

Ümumi qabiliyyət testi iki hissədən ibarətdir:

Verbal hissə

Testin verbal hissəsi ilə akademik bilik əldə etmək üçün vacib olan dil bacarıqları, xüsusən də, müxtəlif məzmunlu mətnləri anlama və düşünmə, həmçinin məntiqi müzakirə bacarıqları yoxlanılır.

Bu hissədə aşağıdakı növ tapşırıqlar var:

- Analogiyalar;
- cümlələrin tamamlanması;
- məntiq;
- oxuulmuş mətnin düşünülməsi.

Analogiyalar (6 tapşırıq)

Bu növ tapşırıqlar vasitəsilə aşağıdakılar yoxlanılır:

- sözlərin və ifadələrin mənalarını bilmə/ onları başa düşmə bacarığı;
- söz mənaları arasındakı əsas əlaqə və istinadları başa düşmə bacarığı;
- oxşar əlaqələri aşkar etmə bacarığı.

Cümlələrin tamamlanması (5 tapşırıq)

bu növ tapşırıqlar vasitəsilə aşağıdakılar yoxlanılır:

- sözlərin və ifadələrin mənalarını bilmə/ onları başa düşmə bacarığı;
- cümlənin hissələri arasında mənalı uyğunluq qurma bacarığı.

Məntiq (7 tapşırıq)

Bu tapşırıq növü vasitəsilə yoxlanılır:

- Mövcud məlumatlara (təlimatlara) əsasən düzgün nəticə çıxarma bacarığı.

Oxunulmuş mətnin düşünülməsi (7 tapşırıq)

Testin bu hissəsi oxunulmuş mətndən məlumat əldə etmə, təhlil etmə və qiymətləndirmə bacarıqlarını yoxlayır. Mətnlə əlaqəli hər bir sualı/tapşırığı yerinə yetirmək üçün şagird bacarmalıdır:

- mətnin mövzusunı müəyyən etməyi;
- mətnin mahiyyətini müəyyən etməyi;
- mətndə açıq şəkildə verilən məlumatı oxumağı/ düşünməyi;
- mətndə açar sözləri və ifadələri axtarmağı;
- kontekstə uyğun olaraq müəyyən bir sözün və ya ifadənin mənasını izah etməyi və ya müəyyənləşdirməyi;
- Mətnin müxtəlif hissələri (cümlələr və abzaslar) arasında əlaqə qurmağı;
- hər bir abzasın funksiyasını təyin etməyi;
- alınan məlumatda əsas və ikinci dərəcəli məlumatı bir-birindən fərqləndirməyi;
- fərziyyə və faktı bir-birindən fərqləndirməyi;
- mətndə təqdim olunan hadisələr arasındakı əlaqələri müəyyən etməyi;
- bütöv mətndən və ya onun bir hissəsindən nəticə çıxarmağı;
- mətnin əsas ideyasını müəyyən etməyi;
- altmətni təyin etməyi;
- yeni problemi həll etmək üçün mətndən əldə etdiyi məlumatı istifadə etməyi.

Riyazi hissə

Testin riyazi hissəsi kəmiyyət məsələlərini həll etmək, ədədlərlə işləmək, həmçinin cədvəl, qrafik və ya diaqram şəklində təqdim olunan məlumatları təhlil etmək qabiliyyətini yoxlayır.

Bu hissədə aşağıdakı növ tapşırıqlar var:

- **miqdar müqayisəsi** (7 tapşırıq);
- **məsələlər** (15 tapşırıq);
- **məlumatların təhlili** (3 tapşırıq).

Riyazi hissənin tapşırıqları vasitəsilə yoxlanılır:

- sadə hesablamalar aparma bacarığı;
- sadə cəbri ifadələrdən və onların çevrilməsindən istifadə etmə bacarığı;
- sadə həndəsi anlayışlarla işləmə bacarığı;
- Sadə həndəsi anlayışlarla işləmək bacarığı;
- cədvəl, qrafik, diaqram şəklində təqdim olunan məlumatları dərk etmə və təhlil etmə bacarığı.

Ümumi bacarıq test tapşırıqlarının nümunələri

Analogiyalar

Bu tip tapşırıqlarda iki söz (ilkin cütlüklər) tünd şriftlə vurğulanmışdır və mənalar arasında müəyyən əlaqə vardır. Bunun hansı növ əlaqə olduğunu müəyyənləşdirin.

Ehtimal olunan cavabların hər bir variantında həm də məna baxımından bir -birinə bağlı olan söz cütlüyü verilmişdir. Onlardan eləsinə seçin ki, söz mənaları arasında ilkin cütlükdə olan əlaqəyə oxşar əlaqə olsun. Cavab seçərkən cütlərdəki söz sırasını nəzərə alın.

1. Quş : yuva

- a) Meymun : ağac
- b) Canavar : sahə
- c)* Ayı : zağa
- ç) Dəvə : səhra

2. Çinqil : daş

- a) Velosiped : maşın
- b)* Cığır : yol
- c) Otaq : bina
- ç) Yarpaq : kol

3. Dolur : boşalır

- a) dağılır : partlayır
- b) azalır : dəyişir
- c) doğulur : inkişaf edir
- ç)* səhər açılır : gecə düşür

4. Elm : fizika

- a) Bina : kərpic
- b) Rəqs : musiqi
- c) Paltar : libas
- ç)* Oyun : gizlənpaç

5. Göyqurşağı : rəngli

- a) Kol : həmişəyaşıl
- b) Alma : yetişmiş
- c)* Od : yandıran
- ç) Tunel : uzun

6. Aktyor : dublyor

- a) Zabit : əsgər
- b) Müdafiəçi : gözətçi
- c)* Hərbi xidmətçi : rezervist
- ç) Müharibə veteranı : yeni əsgər

Cümlələrin tamamlanması

Elə cümlələr verilmişdir ki, onlarda bir neçə söz buraxılmışdır. Buraxılmış sözlər cümlədə xətlərlə göstərilmişdir. Bir xətdə bəzən bir söz, bəzən isə bir neçə söz nəzərdə tutulur. Ehtimal olunan cavabların hər variantı sözlər qrupunu əhatə edir, onun hissələri bir-birindən aşağı əyilmiş xətlərlə (/) müəyyən edilmişdir. Cavabın elə variantını seçin ki, onun hər hissəsinin ardıcılıqla düzülməsi müvafiq buraxılmış yerlərdə fikir etibarı ilə düzgün cümlə versin.

1. ——— əşyanı qaldırdıqdan sonra, ondan ——— əşya bizə əslində olduğundan daha ——— , ancaq yüngül əşyanı qaldırdıqdan sonra ağır əşya bizə olduğundan çox daha ağır gəlir.

- a) Yüngül / ağır / yüngül
- b) Yüngül / yüngül / ağır
- c)* Ağır / yüngül / yüngül
- ç) Ağır / yüngül / ağır

2. Qara dənizdə balıqların sayının azalmasına fəal balıq ovunun dağıdıcı təsirinin ——— düşünənlər ——— . Qara dənizdə ətraf-mühitin çirkləndirilməsi nəticəsində balıq ovunun obyektı olmayan balıqlar da ——— .

- a) səbəb olduğunu / düzgün mühakimə edirlər / azalır
- b) səbəb olmadığını / yanılır / artır
- c) səbəb olmadığını / düzgün mühakimə edirlər / artır
- ç)* səbəb olduğunu / yanılır / azalır

3. Bir məşhur hüquqşünasın fikrincə, qanunlar ——— məqsədi ilə yaradılır. Müvafiq olaraq, əgər oğurluğu qadağan edən qanun mövcuddursa ——— , ki, bu hadisə ——— .

- a)* aktual problemləri həll etmək / fikirləşməliyik / cəmiyyətimiz üçün zəruri bir məsələdir
- b) gözlənilən məsələləri əvvəlcədən proqnozlaşdırmaq / fikirləşə bilmərik / gələcəkdə cəmiyyətimizin probleminə çevriləcək
- c) xüsusi cinayətləri aradan qaldırmaq / fikirləşməliyik / reallığımız üçün adi bir şeydir
- ç) yeni cinayət növlərinin ortaya çıxmasının qarşısını almaq üçün / fikirləşə bilmərik / reallığımız üçün yaddır

4. Bəzən öz niyyətimizi əvvəlcədən açıq şəkildə bəyan etməyimiz öz üzərimizə götürdüyümüz öhdəliklərə qarşı ..... . Məhz buna görə də bir çox təşkilatlar..... üçün.....

- a)* bağlılıq göstərməyin əsas şərtidir / yerinə yetirməyi təmin etmək / ictimai vədlər verir
- b) neqativ münasibətimizi doğurur / onlara qaşqı müsbət əhval-ruhiyyə yaratmaq / ictimai vədlər verir
- c) müsbət münasibətimizin əsas şərtidir / onlara qaşqı müsbət əhval-ruhiyyə yaratmaq / ictimai vədlər vermir
- ç) laqeydliyimizi azaldır / yerinə yetirməyi təmin etmək / ictimai vədlər vermir

5. Düşünmə prosesi şəxsiyyətin fəal, məqsədyönlü hərəkətidir. Lakin nə zaman ki biz _hanısa mövzu haqqında, _____ biz _____ əksinə _____.

a) müzakirə edirik / onda təsəvvürlərimizi və düşüncələrimizin gedişatını dərk edirik, yəni/
düşünmürük / xəyal edirik

b) müzakirə edirik / onda istr-istəməz təsəvvürlərimizin və düşüncələrimizin getişatına qapılıraq,
yəni / xəyal etmirik / düşünürük

c) müzakirə etmirik / əksinə təsəvvürlərimizi və düşüncələrimizin gedişatını dərk edirik,onda /
xəyal etmirik / düşünürük

ç)* müzakirə etmirik / əksinə istər-istəməz təsəvvürlərimizin və düşüncələrimizin getişatına qapılıraq,onda /
düşünmürük / xəyal edirik.

Məntiq

Bu tip tapşırıqlar ilkin məlumatlar və çıxarılacaq nəticələr baxımından bir -birindən fərqlənir. Buna görə də hər bir tapşırığı müşayiət edən suala xüsusi diqqət yetirin və verilən variantlardan uyğun cavabı seçin.

Məlumatları çertyoj və ya diaqram şəklində çəkməyiniz bəzi sualara cavab verməyinizi asanlaşdıracaq.

1. Verilmişdir :

- Hər parıldayan qızıl deyildir.

Aşağıdakılardan hansı verilmiş müddəə ilə eyni məzmunu daşıyır?

- a) Parıldamayan qızıllar mövcuddur.
- b) Qızıl olmayan parıldamır.
- c)* Bəzi parıldayan şeylər qızıl deyil.
- ç) Parıldayan şey qızıl deyil.

2. Verilmişdir :

- Nika qızardı.

Növbəti nəticəni çıxarmaq üçün aşağıdakılardan hansını ikinci müddəə kimi götürməliyək :

- Nika özünü günahkar hiss edir.
- a) Özünü günahkar hiss edənlərin hamısı qızarıp.
  - b) Qızaranların bəzisi özünü günahkar hiss edir.
  - c) Özünü günahkar hiss edənlərin bəzisi qızarıp.
  - ç)* Qızaranların hamısı özünü günahkar hiss edir.

3. Ekskursiyaların planlaşdırılması zamanı şagirdlər aşağıdakı istəklərini dedilər :

- Yazda və ya payızda tarixi abidələrə baxsınlar.
- Yazda və ya yayda arxeoloji qazıntılarda iştirak etsinlər.
- Payızda və ya yayda muzeyləri ziyarət etsinlər.

Ekskursiyalar ardıcılığının hansı variantında şagirdlərin hər üç istəyi nəzərə alınmışdır?

- a)* Yazda-tarixi abidələr, yayda- arxeoloji qazıntılar, payızda- muzeylər
- b) Yazda-tarixi abidələr, yayda-muzeylər, payızda-arxeoloji qazıntılar
- c) Yazda-muzeylər, yayda-tarixi abidələr, payızda-arxeoloji qazıntılar
- ç) Yazda-arxeoloji qazıntılar, yayda- tarixi abidələr, payızda-muzeylər

4. Stolun dörd tərəfində İlya, Dito, Nino və Kote (bu ardıcılıqla olması vacib deyil) otururlar. Onlardan biri mühəndis, ikincisi müəllim, üçüncüsü jurnalist, dördüncüsü isə aktyordur (və ya aktrisadır). Kotein solunda mühəndis, sağında isə nə aktrisa, nə də müəllim olan Nino oturur. Ditonun sağında müəllim oturur.

İlyanın peşəsi nədir?

- a) Müəllimlik
- b) Mühəndislik
- c)* Aktyorluq
- ç) Jurnalistlik

5. İki müddəə verilmişdir :

- Əgər yağış tez dayanmasa, Nana səhər gəzməyə getməyəcək.
- Əgər Nana səhər gəzməyə getsə, o işə gecikəcək.

Beləliklə, əgər Nana səhər gəzməyə gedibsə, yağış tez dayanmışdır.

Bu nəticə:

- a) Hər iki müddəadan birgə irəli gəlir
- b) Bir-birindən asılı olmayaraq, hər bir müddəadan irəli gəlir
- c)* Digərindən asılı olmayaraq, yalnız bir müddəadan irəli gəlir
- ç) Verilən müddəalardan irəli gəlmir

Oxunulmuş mətnin düşünülməsi

Mətni diqqətlə oxuyun və düşünün. Hər bir sualın mümkün cavablarından, verilən mətnə uyğun olaraq doğru olanı seçin. (Nümunə mətndən bir hissədir)

Bir elm olaraq uşaq psixologiyasının vəzifəsi, insanın hələ də "şüurlu yaşamaq" qabiliyyətindən məhrum olduğu və davranışının hələ də birbaşa ehtiyaclarla təyin olunduğu insan həyatının dövrünü öyrənməkdir. Bu işə kifayət qədər davam edir : 6-7 ilə qədər, yəni məktəbə qədər və sonra məktəbdə uşağın çətin inkişaf mərhələlərindən keçəcəyi dövr.

Uşaqlardan fərqli olaraq, yetkin insanlar hər hansı ehtiyacı hiss edən zaman dərhal onu təmin etməyə çalışmır. Onun artıq qeyri-adi bir qabiliyyəti inkişaf etmişdir, özünü məhdudlaşdırır və hansı davranışın onun üçün əlverişli olduğuna qərar verdikdən sonra bu və ya digər davranışa müraciət edə bilir. Məhz bu şüurlu yaşamaq qabiliyyətidir.

1. Aşağıdakılardan hansı mətnin birinci və ikinci abzaslarının əsas fikrini düzgün əks etdirir?

- a) Birinci abzasda məktəbəqədər uşağın davranış xüsusiyyətləri, ikincidə isə məktəb şagirdinin davranışı qeyd olunmuşdur.
- b) Birinci abzasda uşağın çətin inkişaf mərhələlərindən keçəcəyi qeyd olunmuşdur, ikinci isə bir elm olaraq uşaq psixologiyasının əsas metodunu təsvir edir.
- c) Birinci abzasda uşağın davranışının əsas xüsusiyyətləri qeyd olunmuşdur , ikincidə isə uşağın şüurlu həyat bacarıqlarının tədricən inkişafını təsvir olunmuşdur.
- ç)* Birinci abzasda uşağın davranışının əsas xüsusiyyətləri, ikincidə isə yetkinlərin davranışının əsas xüsusiyyətlərindən biri təsvir olunmuşdur.

2. "Şüurlu yaşamaq qabiliyyəti" nədir (ikinci abzasa görə cavab verin)? **İ n s a n ı n :**

- a)* Davranışın müsbət və mənfi tərəflərini əvvəlcədən təyin etmə və onun üçün əlverişli davranışı həyata keçirmə bacarığıdır.
- b) Ehtiyacı hiss etmə və onu dərhal təmin etmə bacarığıdır
- c) Onun üçün əlverişli davranışların həyata keçirilməsindən çəkinmə bacarığıdır.
- ç) Bu və ya digər ehtiyacın müsbət və mənfi tərəflərini əvvəlcədən hiss etmə bacarığıdır

Riyazi hissə

Miqdar müqayisəsi

1. A və B sütunlarının xanalarında verilmiş miqdarları bir-biri ilə müqayisə edin

A	B
ən böyük beşrəqəmli ədəd	10^5

- a) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- b)* B sütunun xanasında verilmiş miqdar A sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- c) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdara bərabərdir;
- ç) Verilən məlumat hansı miqdarın artıq olduğunu müəyyən etmək üçün kifayət deyildir.

2. A və B sütunlarının xanalarında verilmiş miqdarları bir-biri ilə müqayisə edin

A	B
$m = -2, n = 3.$	
$3m - 6 : n$	$(3m - 6) : n$

- a) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- b)* B sütunun xanasında verilmiş miqdar A sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- c) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdara bərabərdir;
- ç) Verilən məlumat hansı miqdarın artıq olduğunu müəyyən etmək üçün kifayət deyildir.

3. A və B sütunlarının xanalarında verilmiş miqdarları bir-biri ilə müqayisə edin

A	B
$\frac{6}{7}$	$\frac{7}{8}$

- a) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- b)* B sütunun xanasında verilmiş miqdar A sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- c) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdara bərabərdir;
- ç) Verilən məlumat hansı miqdarın artıq olduğunu müəyyən etmək üçün kifayət deyildir.

4. A və B sütunlarının xanalarında verilmiş miqdarları bir-biri ilə müqayisə edin

A	B
---	---

Qum eyni yük maşınları ilə karxanadan çıxarılmalıdır. 2 yük maşını 5 saat ərzində karxanadan 60 m^3 qum çıxarır.

4 saatda 3 yük maşını ilə karxanadan çıxarılan qumun miqdarı

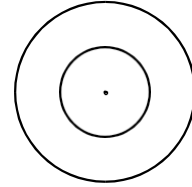
72 m^3

- a) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- b)* B sütunun xanasında verilmiş miqdar A sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- c) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdara bərabərdir;
- ç) Verilən məlumat hansı miqdarın artıq olduğunu müəyyən etmək üçün kifayət deyildir.

5. A və B sütunlarının xanalarında verilmiş miqdarları bir-biri ilə müqayisə edin

A	B
---	---

Ortaq mərkəzi olan iki dairədən birincinin diametrinin uzunluğu 12 sm, ikincinin isə 7 sm-dir. M nöqtəsi birinci dairədə, N isə ikinci dairədə yerləşir.

MN parçasının uzunluğu

10 sm

- a) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- b)* B sütunun xanasında verilmiş miqdar A sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- c) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdara bərabərdir;
- ç) Verilən məlumat hansı miqdarın artıq olduğunu müəyyən etmək üçün kifayət deyildir.

6. A və B sütunlarının xanalarında verilmiş miqdarları bir-biri ilə müqayisə edin

<i>A</i>	<i>B</i>
----------	----------

Vaja, David, Sofo və Anna balıqqulağı topladılar. Ən çox balıqqulağını Vaja, ən az balıqqulağını isə David topladı.

Oğlanların topladığı balıqqulağının miqdarı

Qızların topladığı balıqqulağının miqdarı

- a) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- b)* B sütunun xanasında verilmiş miqdar A sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- c) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdara bərabərdir;
- ç) Verilən məlumat hansı miqdarın artıq olduğunu müəyyən etmək üçün kifayət deyildir.

7. A və B sütunlarının xanalarında verilmiş miqdarları bir-biri ilə müqayisə edin

<i>A</i>	<i>B</i>
----------	----------

Sınıf otağında 12 şagird var. Onların boylarının ədədi ortası 150 sm-dir. Şagirdlərdən biri sinifdən çıxdı.

Qalan şagirdlərin boylarının ədədi ortası

150 sm

- a) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- b)* B sütunun xanasında verilmiş miqdar A sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- c) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdara bərabərdir;
- ç) Verilən məlumat hansı miqdarın artıq olduğunu müəyyən etmək üçün kifayət deyildir.

8. A və B sütunlarının xanalarında verilmiş miqdarları bir-biri ilə müqayisə edin

<i>A</i>	<i>B</i>
----------	----------

Üçbucaqlının perimetri 10 sm-dir.

Üçbucaqlının ən böyük tərəfinin uzunluğu

4 sm

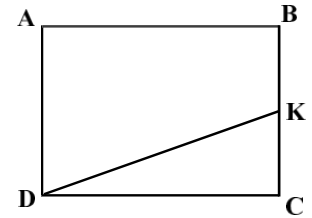
- a) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- b)* B sütunun xanasında verilmiş miqdar A sütunun xanasında verilmiş miqdardan artıqdır;
- c) A sütunun xanasında verilmiş miqdar B sütunun xanasında verilmiş miqdara bərabərdir;
- ç) Verilən məlumat hansı miqdarın artıq olduğunu müəyyən etmək üçün kifayət deyildir.

Məsələlər

1. Əgər 837076 ədədinin yazılışında hər iki 7-ni 5 ilə dəyişsək, ədəd nə qədər azalacaq

- a) 4
- b) 2000
- c)* 2020
- ç) 2 200

2. K nöqtəsi ABCD düzbucaqlısının BC tərəfinin orta nöqtəsidir. ABCD düzbucaqlısının sahəsi KDC üçbucaqlısının sahəsindən neçə dəfə çoxdur?

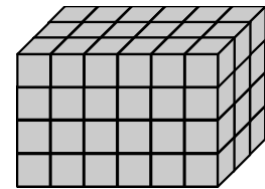

- a) 2 dəfə
- b) 3 dəfə
- c)* 4 dəfə
- ç) 6 dəfə

3. Abtobusda sərnişinlərin sayı b -yə bərabər idi. Dayanacaqda 5 sərnişin mindi, 9 sərnişin isə düşdü. Bu dayanacaqdan sonra avtobusda neçə sərnişin olacaq?

- a)* $b - 4$
- b) $b - 14$
- c) $b + 4$
- ç) $b + 14$

4. Eyni ölçülü kubları elə yığdılar ki, düzbucaqlı paralelepiped formasında cisim aldılar (şəkilə bax). Cəmi neçə dənə kub yığdılar?

- a) 36
- b) 54
- c) 64
- ç)* 72

5. Şirkətin qazancı 2001-ci ildə 500 min larini təşkil edirdi. Hər növbəti il şirkətin qazancı keçən illə müqayisədə 20% artırdı. Şirkətin qazancı hansı ildə 700 min laridən çox olacaq?

- a) 2002
- b)* 2003
- c) 2004
- ç) 2005

6. Əgər qatar hər 1 saat 15 dəqiqədə 80 km gedirsə, onda bu qatar bir saata gedəcək:

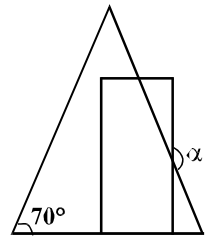
- a) 56 km;
- b) 60 km;
- c)* 64 km;
- ç) 68 km.

7. Anna mayka və şalvar geyinmək fikrindədir. Onun qırmızı, ağ və göy maykası və həmin rənglərdə üç şalvarı var. Anna heç vaxt eyni rəngdə paltar geyinmir. mayka və şalvarı uyğunlaşdırmaq üçün Annanın neçə mümkün variantı var?

- a) 5
- b)* 6
- c) 7
- ç) 8

8. Düzbucaqlının kiçik tərəfi bərabəryanlı üçbucağın oturacağı üzərində yerləşir (şəkilə bax). Bərabəryanlı üçbucağın oturacağına bitişik bucağınının dərəcə ölçüsü 70° -yə bərabərdir. Bərabəryanlı üçbucağın yan tərəfi ilə düzbucaqlınının böyük tərəfinin əmələ gətirdiyi α kor bucağının dərəcə ölçüsü nəyə bərabərdir?

- a) 110° -yə;
- b) 140° -yə;
- c)* 160° -yə;
- ç) 170° -yə.

Məlumatların analizi

Ölkədə yetişdirilən tərəvəzlərin əsas hissəsini kələm, pomidor, yerkökü və çuğundur təşkil edir. Onlardan kələm, pomidor və yerkökü ölkənin bütün bölgələrində, çuğundur isə yalnız qərb bölgələrində yetişdirilir.

Diagram həm ümumi ölkədə, həm də ölkənin qərb bölgələrində yetişdirilən tərəvəzlərin ümumi miqdarının neçə faizini kələm, pomidor, yerkökü və çuğundur təşkil etdiyini göstərir.

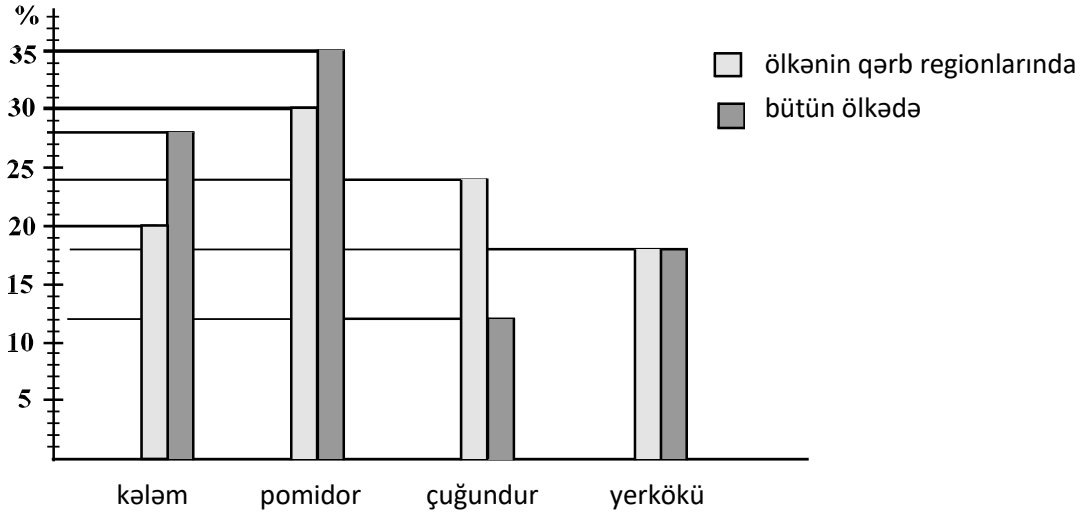

Diagrama əsasən növbəti 3 suala cavab verin :

1. Ölkənin qərb regionlarında yetişdirilən pomidorun miqdarı həmin regionlarda yetişdirilən kələmin miqdarından neçə dəfə artıqdır?

- a)* 1,5 dəfə;
- b) 1,6 dəfə;
- c) 1,7 dəfə;
- ç) 1,8 dəfə.

2. Əgər ölkədə yetişdirilən kələmin miqdarı 56 min tona bərabədirsə, ölkədə yetişdirilən yerkökünün miqdarı neçə min tona bərabərdir?

- a) 24
- b) 28
- c) 32
- ç)* 36

3. Ölkənin qərb regionlarında yetişdirilən tərəvəzin miqdarı ölkədə yetişdirilən tərəvəzin ümumi miqdarının hansı hissəsini təşkil edir?

- a) beşdə birini
- b) dördə birini
- c) üçdə birini
- ç)* yarisını